

17

περιοδικό για τη ζωή και για όλα τ'άλλα

ΧΑΡΟΥΛΑ
20 ΧΡΟΝΙΑ

ΚΑΛΔΑΡΑΣ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΛΑΓΙΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΤΥΠΑΣ

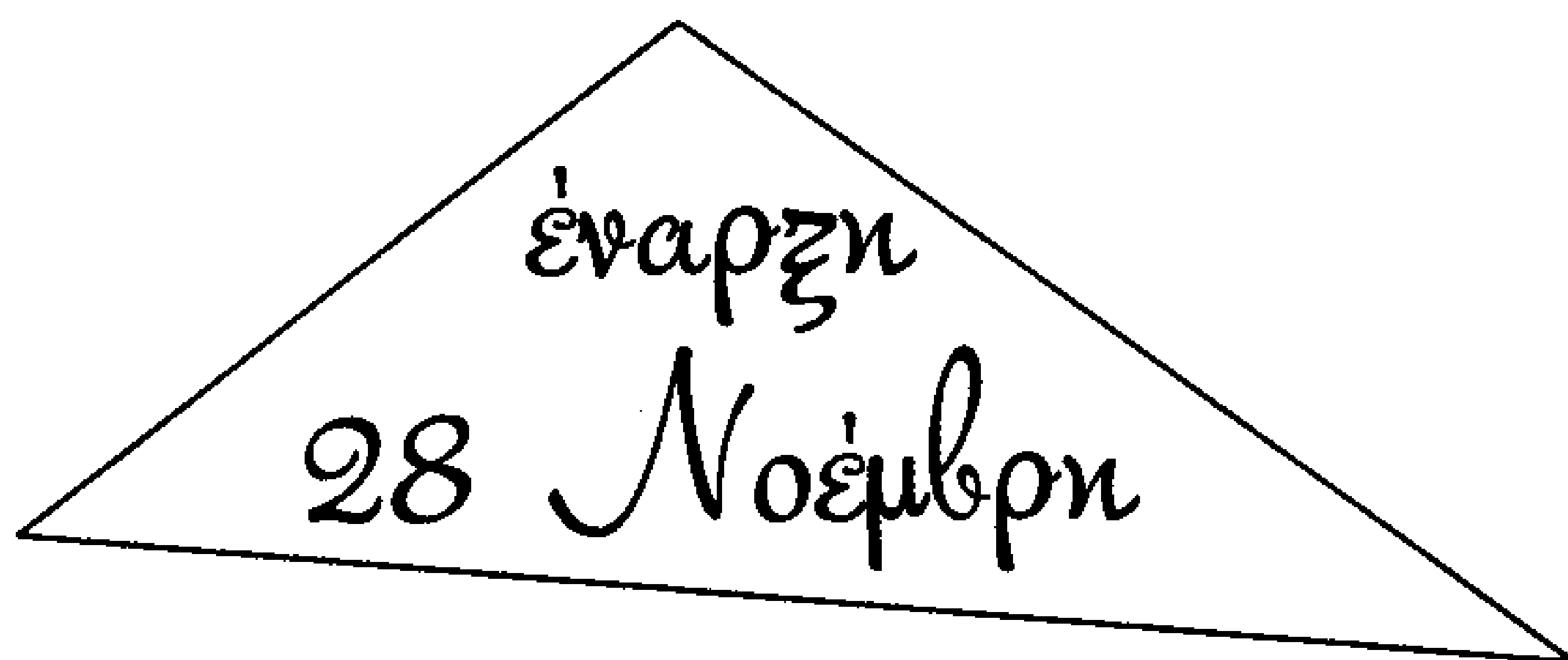
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΤΑΝΙΣΗ

ΝΙΚΟΣ ΝΟΜΙΚΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΑΝΟΣ

ΕΦΗ ΚΟΝΤΟΥ

ΚΑΛ/ΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΕΩΦ. ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ 18, ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΗΛ.: 8941.033 8941.035

ΝΤΕΦΙ

Τιμή στους ζωντανούς

Γραφείο Έκδοσης
Σόλωνος 85 - Αθήνα 106 79
Τηλ.: 3629.569
Fax: 3641.334
Εκδότης
Σωτήρης Νικολακόπουλος
Υπεύθυνος Σύνταξης
Στέλιος Ελληλιάδης
Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν
Αχιλλέας Θεοφίλου
Γιάννης Πάριος
Γρηγόρης Ψαριανός
Δήμητρα Γαλάνη
Δημήτρης Χατζόπουλος
Ιωάννα Κλειάσιου
Λευτέρης Παπαδόπουλος
Νίκος Παπαδάκης
Νίκος Πορτοκάλογλου
Νίκος Σαββάτης
Παναγιώτης Κουνάδης
Πάνος Ηλιόπουλος
Ρούλα Βαλακίδου
Στέλιος Ελληλιάδης
Ιδιοκτησία
Χ. Ελληλιάδου και Σια Ε.Ε.
Νομική Σύμβουλος
Βάσω Διαμαντοπούλου
Καλλιτεχνική Επιμέλεια
Στελ-Ιω
Θεσσαλονίκη
Νίκος Θεοδωράκης
Π. Μελά 15 - Τσιμισκή
Τηλ.: 265.708
Σελιδοποίηση-Μοντάζ
LASER PRESS
Στρέιτ 1, Τηλ.: 3215.281
Φιλμς Agfa 9800
NOTA
Ιπποκρήνης 15, τηλ. 7701.204
Διαχωρισμοί
Αφοί Τζίφα
Ασκληπιού 61, τηλ. 3618.172
Εκτύπωση
ΚΟΡΦΟΥ
Σμολένσκου 9, Τηλ.: 3641.340

Τεύχος 17
Νοέμβριος-Δεκέμβριος '91
Τιμή δρχ. 600
Η φωτογραφία του εξωφύλλου
είναι του Γιώργου Μονογιούδη

"Αθάνατος", καταλήγει ο επικήδειος. Και εμείς, φεύγουμε με την παρηγοριά ότι έχουμε στο σπίτι τα βιβλία του ποιητή ή τους δίσκους του τραγουδοποιού, με ευγνωμοσύνη για τη σύγχρονη τεχνολογία που επιτρέπει την αποτύπωση του έργου του δημιουργού, ώστε κι όταν αυτός φεύγει τα προϊόντα της διανοίας του να μας μένουν κληρονομιά.

Αλλά είναι πολιτισμός ένα απέραντο μουσείο με προτομές, συλλογές δίσκων, βιβλιοθήκες, μνημεία; Όταν αυτό το μουσείο δεν "λειτουργεί" μέσα σ' ένα ευρύτερο χώρο ζωντανών που απαγγέλουν ποιήματα, γράφουν τραγούδια, χορεύουν, παίζουν θέατρο, περιποιούνται κήπους και χτίζουν ναούς;

Η μήπως ακριβώς αυτό είναι το περιεχόμενο και ο χαρακτήρας του σύγχρονου δυτικού πολιτισμού; Ένας κόσμος συσκευασμένων, προκατασκευασμένων και αναπαραγόμενων "αγαθών" όπου κάθε τι ζωντανό και διαφορετικό, ατομικό ή συλλογικό, χωράει μόνο στο περιθώριο ή "επιβιώνει" μόνο με την εμπορευματοποίηση του; Που κάνει κονσέρβα την κλασική μουσική και αφορίζει τον Χάινριχ Μπελ (Γερμανία), βιομηχανοποιεί τη μουσική των μαύρων και απαγορεύει την είσοδο στον Γκαμπριέλ Γκαρσία Μαρqués (ΗΠΑ), που προβάλλει το Ρέμπραντ στα μουσεία και ταυτόχρονα ο υπουργός παιδείας προτείνει να αντικατασταθεί η γλώσσα τους από την αγγλική στα πανεπιστήμια της χώρας (Ολλανδία)...

Όμως, πολιτισμός χωρίς ζωντανούς είναι απλός αντικατοπτρισμός. Και μεις εδώ, τι περιμένουμε; Να φύγουν κι όσοι έχουν απομείνει; Για να πέσουμε πιο χαμηλά; Για να καλυφτεί το "κενό" με τα εισαγόμενα βιομηχανικά

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΧΟΛΙΑ

Παξιμαδάκια, Μαγαζιά, Συναυλίες, Ειδήσεις κ.ά. 2

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΙ ΟΛΑ Τ' ΑΛΛΑ

Συνάντηση Βορρά Νότου στο Ελσίνκι (του Στέλιου Ελληλιάδη).....	11
Δημήτρης Χριστοδούλου (του Λευτέρη Παπαδόπουλου).....	15
Χαρούλα Αλεξίου (ΑΦΙΕΡΩΜΑ).....	17
Δημήτρης Λάγιος (του Νίκου Παπαδάκη).....	49
Νικ Γκραβενίτης (του Νίκου Σαββάτη).....	51
Στράτος Διονυσίου (του Στέλιου Ελληλιάδη).....	58
Παύλος Σιδηρόπουλος (του Πάνου Ηλιόπουλου).....	60
Απόστολος Καλδάρης (του Παναγιώτη Κουνάδη).....	62
Βιβλία (του Νίκου Παπαδάκη).....	76
Δισκογραφία (της Ιωάννας Κλειάσιου).....	78
Δισκοπαρουσίαση	81

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Για τα 20χρονα της Χαρούλας Αλεξίου στο τραγούδι Με κείμενα των Στέλιου Ελληλιάδη, Αχιλλέα Θεοφίλου, Δήμητρας Γαλάνη, Νίκου Πορτοκάλογλου και Γιάννη Πάριου	X 1
Πλήρης Δισκογραφία (της Ιωάννας Κλειάσιου).....	X 26

Ο ΕΡΩΤΑΣ Είναι η Ζωή μου

58

ΕΝΑ ΒΡΑΔΥ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΑ

Στέκομαι όρθιος πίσω-πίσω και παρακολουθώ. Πριν καλά-καλά φύγουνε τα 1.500 άτομα της πρώτης παράστασης, το αναψυκτήριο του Ανδρούτσου έχει ξαναγεμίσει. Τρία βράδια, 6 παραστάσεις. Μια μικρή πόλη παρούσα. Και το γεγονός δεν θα καταγραφεί πουθενά, εκτός από τις μνήμες αυτών των Χαλκιδέων που ήταν και οι μόνοι αυτόπτες μάρτυρες. Και σε πολλά άλλα τέτοια αναψυκτήρια και μαγαζιά σε όλη την Ελλάδα, πόσα τέτοια γεγονότα δεν ξεφεύγουν ηθελημένα από τον τύπο, που προβάλλει και υπερτονίζει μόνο τις εκδηλώσεις - ακόμα και τις πιο ασήμαντες - των καλλιτεχνών που ανήκουν στην... υψηλή κοινωνία του τραγουδιού!

Ευτυχώς όμως που αυτοί οι άπειροι αυτόπτες μάρτυρες και αυτές οι άπειρες μνήμες συνθέτουν την συλλογική μαρτυρία, την εθνική μνήμη που καταγράφει χωρίς προκατάληψη και με ανεξίτηλο μελάνι το ρόλο, την αξία και την προσπάθεια του λαϊκού καλλιτέχνη σ' αυτή τη μεγάλη πορεία, από πόλη σε πόλη, από μέρα σε μέρα, νύχτα προς νύχτα, από πάλλο σε πάλλο.

Στο πάλλο είναι λιτός και ακριβός στις κινήσεις του. Δεν κάνει ακροβατικά ούτε τη μπαλαρίνα. Τραγουδάει, χειρονομεί ελαφρά και κοφτά, κοιτάει τον κόσμο, κλείνει τα μάτια. Δεν χρειάζεται GO-GO GIRLS, ούτε φωτορυθμικά. Το ειδικό του βάρος είναι μεγάλο, κι όμως χαϊδεύει απαλά χίλιες πεντακόσιες ψυχές, από τη γιαγιά ως τον εγγονό, με όσο το δυνατό λιγότερες κινήσεις.

Και όλοι τραγουδούν μαζί του ή χειροκροτούν ρυθμικά ή ακούνε σιωπηλά.

Το MTV ούτε τον αφορά ούτε τους αφορά. Η σχέση με τον κόσμο δεν είναι συνέπεια ενός τηλεοπτικού κομμάτσιαλ (βίντεο-κλιπ). Βγαίνει στη σκηνή με 5 μουσικούς, χωρίς πρόβα και χωρίς να σκοτίζεται για φωτιστικά εφφέ. Ακριβώς σαν τον Τζέρρυ Λη Λιούις στο

Καλλιμάρμαρο. Με εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του, σε τηλεπαθητική επαφή με το ακροατήριο, με επιμονή στην ουσία.

Τραγουδάει λαϊκά. Άκη Πάνου, Τάκη Σούκα, Μουσαφίρη. Μπουζούκι παίζει ο Γιάννης ο Παλαιολόγου. Μόνο λαϊκά. Και δεν έχει κανένα αίσθημα κατωτερότητας, δεν κομπλάρει. Αισθάνεται φυσικός κληρονόμος του ρεμπέτικου και του λαϊκού.

Δεν τον εντυπωσιάζουν τα εξώφυλλα στον Ταχυδρόμο, ούτε αγωνιά για το αν θα τον εγκρίνει η κυρία που γράφει στην Ελευθεροτυπία. Και σε Υπουργείο δεν έχει πάει ποτέ του.

Ξέρει ότι ανήκει σε μια σπουδαία λαϊκή παράδοση, την υπερασπίζεται και προσπαθεί να τη συνεχίσει. Το ένστικτο του τον οδηγεί και αισθάνεται ότι έχει ήδη δικαιωθεί.

Τον βλέπεις, τον ακούς, τραγουδάει και έχει δοθεί. Κάθε τραγούδι, κάθε βραδυά είναι κάτι ξεχωριστό. Κι αυτός φλέγεται από έρωτα, αγιάτρευτος. Το φλερτ με τον ακροατή του δεν τελειώνει ποτέ. Αν ένα βράδυ δεν τραγουδήσει καλά νοιώθει τον κόσμο να χάνεται, μένει μόνος του, ξένος.

Και είναι αυτός ο έρωτας τόσο φλογερός (πώς να τον διατηρήσεις ζωντανό), κι είναι αυτός ο κόσμος τόσο μεγάλος (πώς να τον κατακτήσεις όλο), και για σήμερα και για αύριο και για πάντα.

Ευτυχώς που η γλώσσα, αυτό το τραγούδι, τα λέει όλα. Στέλνει το μήνυμα, συγκινεί, νοιώθει τους κραδασμούς, ριγάζει. Η ανταπόκριση είναι πλήρης.

Είναι δικό του και είναι δικός τους. Δεν χρειάζεται να τραγουδήσει αλαμπουρνέζικα για να τους αγγίξει, για να επικοινωνήσει, ούτε να ανταλλάξει τον Παλαιολόγου με το Σπάθα. Ας το κάνουν αυτό άλλοι, που έχουν ανησυχίες ή πρόβλημα ταυτότητας, που δεν ξέρουν τι θέλουν ή ψάχνονται. Αυτός ξέρει ότι υπηρετεί κάτι μεγάλο, που τον γεμίζει και λειτουργεί σαν ιερέας ενός μεγάλου θεού, όπως ο Τζων Λη Χούκερ ενός άλλου, και η Ουμ Καλσούμ ενός άλλου και η Μαρία Κάλλας ενός άλλου. Και όλοι οι θεοί είναι απαραίτητοι και το ίδιο σπουδαίοι. Με ένα μόνο θεό και ένα ιερέα ο κόσμος θα ήταν φτωχός και ομοιόμορφος.

"Ο έρωτας είναι η ζωή μου" είπε με πολλή θέρμη στο καμαρίνι, "και συνήθως κυκλοφορεί νύχτα". Γι' αυτό όχι μόνο δεν βαριέται να τραγουδάει κάθε βράδυ αλλά και πάσχει όταν δεν τραγουδάει. Όπως ο Τσιτσάνης, που δούλευε χειμώνα-καλοκαίρι, 40 χρόνια, κι όταν είχε ρεπό περπατάγε ώρες ολόκληρες στους δρόμους, ανυπομονώντας για το επόμενο βράδυ.

Ο κόσμος του μαγαζιού είναι σαν μια καινούργια γυναίκα, κάθε βράδυ, θα έρθει, δεν θα έρθει, θα με γουστάρει, δεν θα με γουστάρει, θα ξανάρθει ή θα πάει μ' άλλον;

Κι αυτός πρέπει να είναι εκεί. Μπας και μου τη δώσει εμένα να πάω απόψε, γιατί απόψε έχω την ανάγκη να βγω, να πιω, να ξεχάσω ή να θυμηθώ, να γλεντήσω ή να κλάψω μ' ένα τραγούδι.

Και τι δέν κάκω την πληγωμένη σου καρδιά για να ζεστάνω... τρυφερότητα... Πάρε ό,τι θέλεις παλιατζή από μια αγάπη που δε ζει... συντριβή... Της γυναίκας η καρδιά είναι μια άβυσσος τότε η κόλαση και τότε ο παράδεισος... απορία...

Πόσο πειστικός είναι όταν τραγουδάει τόσα και τόσα καλά τραγούδια. Παρακαταθήκη, αιώνια! Αυτό που είναι μόνο για σήμερα το ξεφορτώνεται γρήγορα.

Τον ενδιαφέρει το κλασικό που είναι και σύγχρονο, όχι το μοντέρνο, ούτε το εξευρωπαϊσμένο. Απ' τους βορειοευρωπαίους παίρνει τα εργαλεία και τα καταναλωτικά προϊόντα που τον εξυπηρετούν. Τα μικρόφωνα, τη Μερσεντές και το βίντεο. Ό,τι μας λείπει δηλαδή. Λάδι και τραγούδια από δω, αφθονούν. Όπως αφθονεί ακόμα στην καρδιά μας το γλέντι, το χαμόγελο, η χαρά.

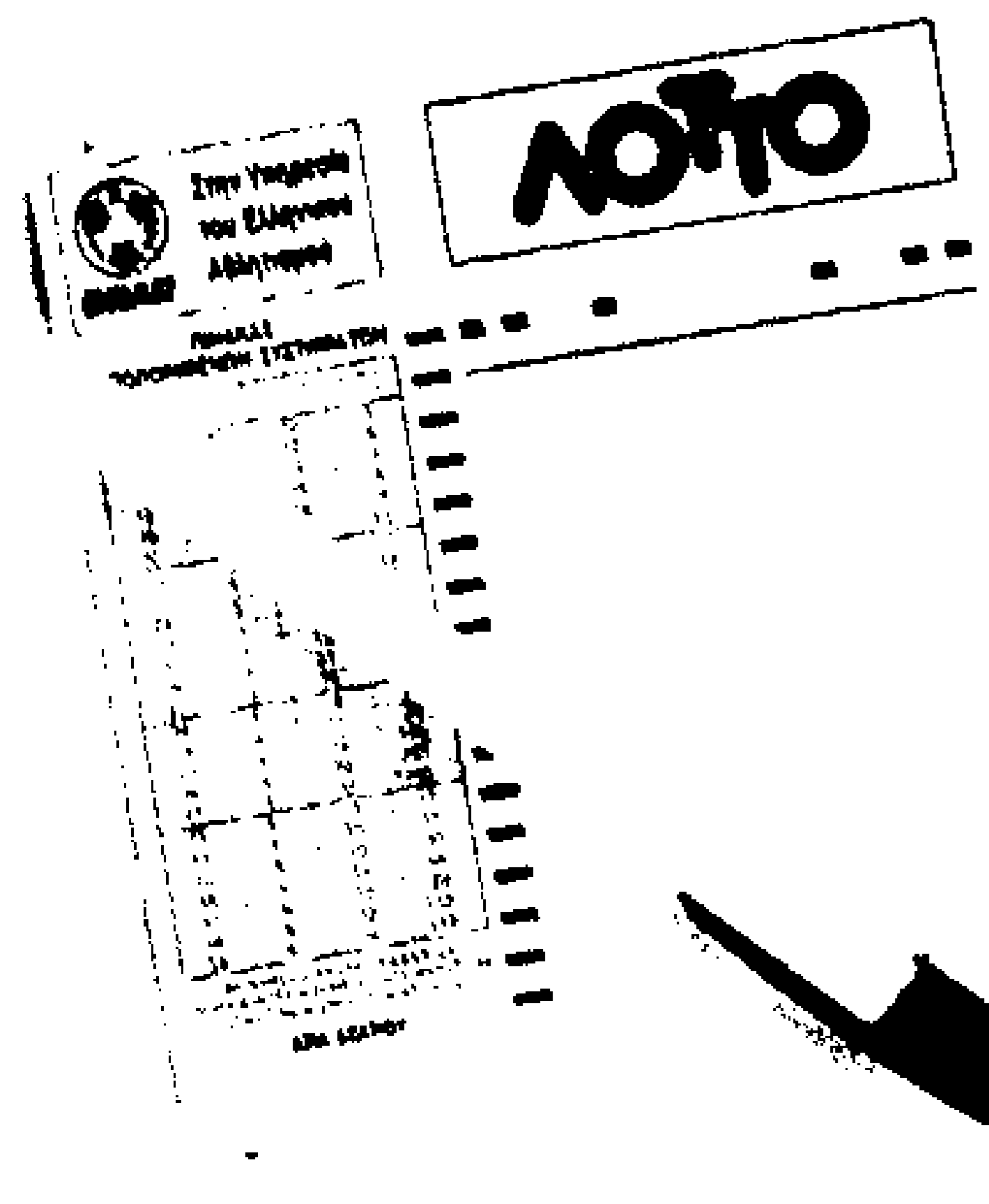
Και ο καλλιτέχνης χαίρεται που συμμετέχει, που σε ξαλαφρώνει, σε ενθαρρύνει να εκδηλωθείς, να συμμετάσχεις με την ψυχή και το σώμα σ' αυτή τη γιορτή. Χωρίς ντροπή! Γιατί το τραγούδι, απ' την αρχαία τραγωδία μέχρι σήμερα, είναι χορός, κίνηση, συμμετοχή. Και η πίστα, η πλατεία, το μαγαζί είναι μια σκηνή ενός αρχαίου και ενός νέου θεάτρου μαζί, που λειτουργεί σαν παράθυρο φυγής από τον έξω κόσμο, τον κακό και άχαρο, έστω και για 2-3 ώρες, πριν έρθει το περιπολικό και ανάψουν τα φώτα αγγαρείας.

Στέλιος Ελληνιάδης

ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ

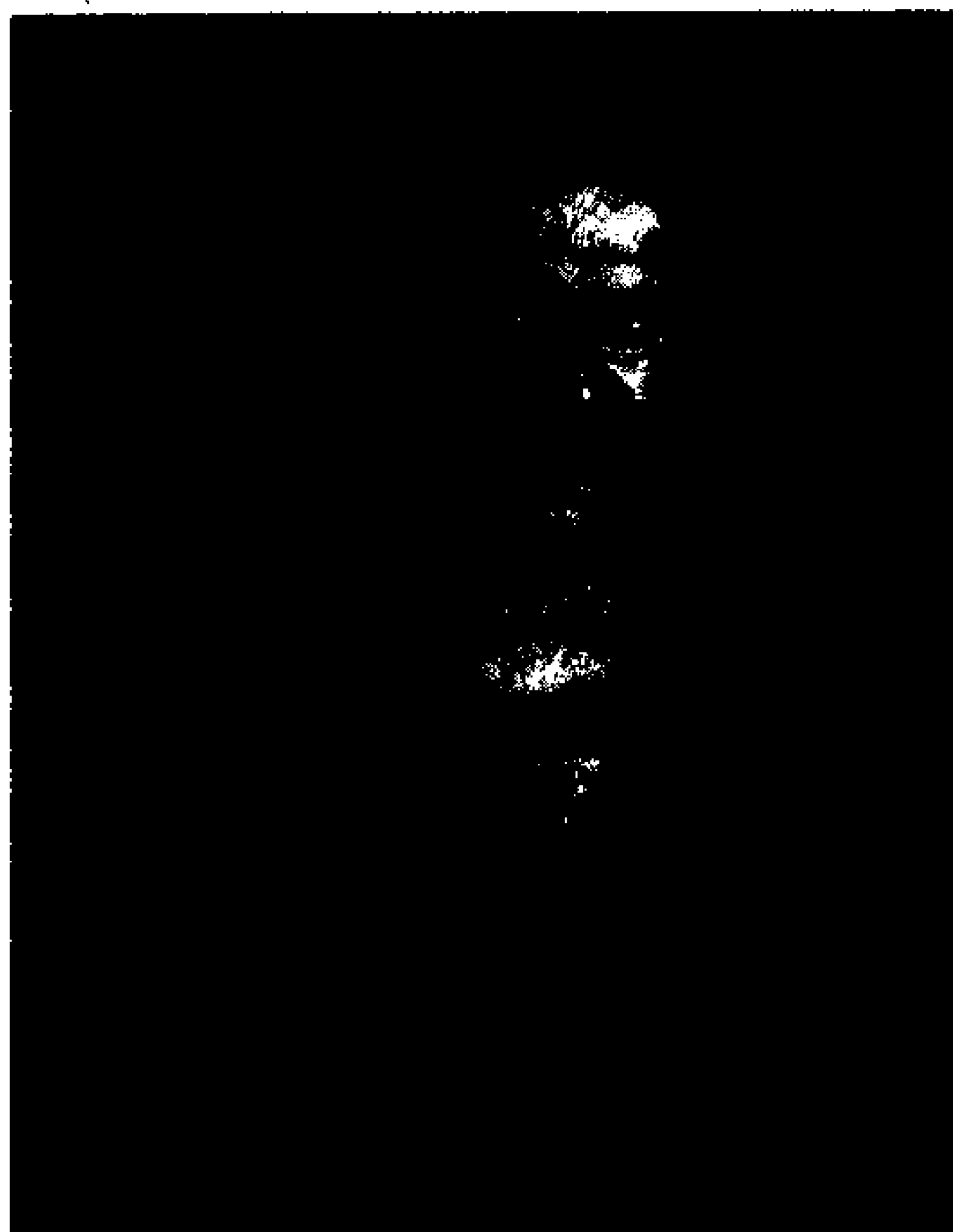
**ΕΤΟΙΜΑΣΤΕΙΤΕ
ΚΙ ΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΕΡΔΗ
ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ ΣΑΣ**

ΛΟΤΟ

Ταξιμι

ΜΠΑΜΠΗΣ ΓΚΟΛΕΣ

ΤΙΜΗ ΠΟΤΟΥ : 1000

ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΛΕΙΣΤΑ

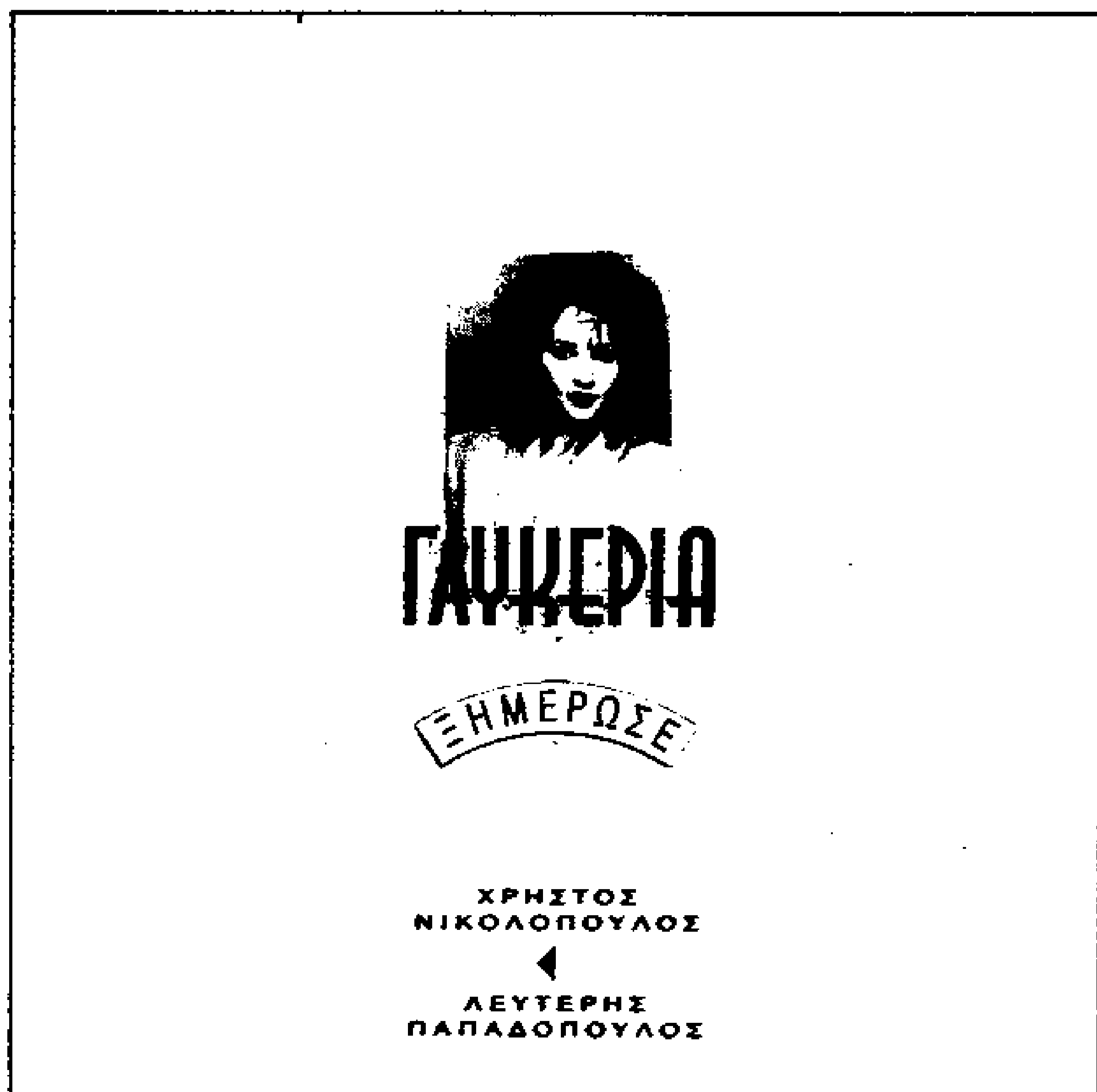
ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ & ΙΣΑΥΡΩΝ ΤΗΛ.: 3639919

ΓΛΥΚΕΡΙΑ

Ο ΔΙΣΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

ΕΗΜΕΡΩΣΕ

ΣΕ ΔΙΣΚΟΥΣ - ΚΑΣΕΤΕΣ - CD

wea